

5.2 De stappen

Begeleiden

Het is niet altijd noodzakelijk om onmiddellijk op stuk te geven. Bij lichtere overtredingen en 'first offenders' kunnen we de betrokkenen meer tijd geven om zelf een goede oplossing te zoeken of de overtreding op korte termijn te beëindigen. Soms hoeft dat niet gepaard te gaan met een uitgebreide briefwisseling maar is het aanspreken op een korte uitleg voldoende om de overtreding definitief te laten beëindigen. Wel is het van belang om ook bij zulk 'mild' optreden een registratie bij te houden van de waarschuwingen die zijn gegeven. Zo voorkomen we dat we blijven aanspreken en waarschuwen. Bij een herhaalde of niet herstelde overtreding worden de volgende stappen uit het schema gezet.

Sturen

Indien de eerste stap geen resultaat heeft of de aard van de overtreding te ernstig is, is 'sturen' de volgende stap. Vanuit bestuursrecht worden stappen voorbereid. Ook kan vanuit het strafrecht een stap gezet worden. Sturen geeft gelegenheid tot:

- herstel door de overtreder
- het verstrekken van informatie aan de overtreder over het vervolgtraject, in de vorm van een schriftelijke vooraankondiging van de sanctie

Wanneer we tot sturen overgaan, wordt ook het mogelijke vervolg van het traject gecommuniceerd naar de overtreder, dus deze weet wat hem te wachten staat als hij geen gehoor geeft aan onze eisen. Sturen leidt standaard tot hercontrole. In deze fase *kan er in bijzondere gevallen* ruimte zijn voor 'mediation' (zie kader). In de Kwaliteitshandboeken wordt dit verder uitgewerkt.

Mediation

Mediation is een vorm van conflictoplossing, waarbij een onafhankelijke derde -de mediator- partijen begeleidt om vanuit hun werkelijke belangen tot een gezamenlijk gedragen en een voor ieder van hen optimale oplossing van hun onderlinge conflict te komen. Niet elk verschil van mening is geschikt om door middel van mediation op te lossen. In het algemeen past deze methode in onze visie op handhaving: naleving staat voorop en wordt bij voorkeur bereikt door de eigen verantwoordelijkheid van de betrokkene te stimuleren. Komen partijen er niet uit, dan wordt alsnog het reguliere traject voortgezet.

Corrigeren

Als laatste resteert corrigeren. Indien er sprake is van direct gevaar, directe milieuschade, ernstige overlast of groot gevaar voor gezondheid, openbare orde of veiligheid moet er direct opgetreden en gehandeld worden. Hiervoor staan zowel bestuursrechtelijke als strafrechtelijke sancties tot de beschikking.

Indien de bijzondere omstandigheden van het geval daartoe aanleiding geven (zoals acuut milieugevaar, bijv. het lekken van een tank) en onmiddellijk ingrijpen nodig is, dan is het uiteraard niet mogelijk eerst een brief te gaan schrijven met een begunstigingstermijn. Indien de overtreder ter plekke aanwezig is, wordt hij aangesproken op zijn verantwoordelijkheid. Er kan in dat geval een begunstigingstermijn worden gegund van bijvoorbeeld enkele minuten om de overtreder in de gelegenheid te stellen de nodige maatregelen of voorzieningen te treffen. Vervolgens kan na telefonische opdracht van de AD of zijn plaatsvervanger mondeling de sommatie tot beëindiging worden opgelegd: 'bestuursdwang aanzeggen'. Dit moet zo spoedig mogelijk daarna op schrift gezet en bekendgemaakt worden. In zo'n situatie is bovendien directe samenwerking met het Openbaar Ministerie van belang om te kunnen vaststellen of het nodig is dat de Officier van Justitie een voorlopige maatregel oplegt.

Voorlopige maatregel

De voorlopige maatregel is een krachtig middel op basis van de WED dat het OM kan inzetten als tijdelijke oplossing voor een probleem. Het betekent dat een overtreder bepaalde handelingen of activiteiten niet meer mag doen totdat een definitief besluit is genomen. Ook kan bijvoorbeeld een onderneming tijdelijk (geheel of gedeeltelijk) worden stilgelegd. De maatregel is onmiddellijk van kracht. De voorlopige maatregel wordt in de milieuhandhaving weinig gebruikt, maar kan soms worden ingezet wanneer sprake is van **acuut gevaar**.